

Latinoamerikako eta Kolonbiako partida

Nazioartean bizi dugun krisia azkartzen ari den bitartean, potentzia nagusiek ahaleginak egiten dituzte beraien aliatuak eta basailuak motzean lotzeko, bloke kohesioa lortu asmoz. Lan honetan AEBek arazo asko daukate, adierazle esanguratsua da Washingtonek Ukrainaren inbasio errusiarraren harira Moskuren aurka abiatutako gerra ekonomikoarekin gertatzen ari dena. Errusiarren aurkako zigorrak eta jazarpen paketea batez ere Mendebaldeak jarri du martxan, ez al-diz Hegoalde globalak.

Latinoamerikan Kolonbiak soilik onartu ditu Washingtonek Moskuren aurka hartu dituen neurriak, baina gainerako kontinenteko herrialdeek bezala, ez ditu inplementatu. Errealitate hori aldatu nahi dute AEBk Los Angelesen burutuko duen Ameriketako IX. Goi Bileran. Halere, antolakuntzak berak buruko min handiak eragin dizkio. Kubaren, Nikaraguaren eta Venezuelaren bazterketak Andrés Manuel López Obrador (AMLO) Mexikoko presidentearen erantzuna eragin zuen, aurreratuz ez zela Los Angelesera bertaratuko herrialde amerikar guztiak ez zeudelako gonbidatuak. Hortik aurrera, arrazoi antzekoengatik edo beste batzuegatik herrialde askoren zentzu bereko adierazpenak iritsi ziren: besteak beste, Bolivia, Guatemala eta Brasilgo presidentek eta Karibeko komunitateko hamabost herrialdeak. Beste batzuk, boikotarekin bat egin ez, baina Washingtonek harturiko eraba-

AEBentzat ez dira garai onak Latinoamerikan. Pazifikoko estatuak, Washingtonek beti kontrolatuagoak izan dituenak, emantzipatzen hasi dira

kia kritikatu zuten. Azkenik, AEBek prezio diplomatiko handia egin behar izan dute, adibidez, Jair Bolsonaro bezalako agintariak goi-bilerara joan zitezten.

AEBentzat ez dira garai onak Latinoamerikan. Pazifikoko estatuak, Washingtonek beti kontrolatuagoak izan dituenak, emantzipatzen hasi dira etorkizun demokratikoagoa eta justuagoa eraikitzeko bidean. Lehenbizi AMLOren garai-pena iritsi zen Mexikon, ondoren Pedro Castillor irabazi zuen Perun, eta azkenik Gabriel Boric-ek lehendakaritza lortu zuen Txilen. Baina olatua ez da amaitu oraindik, Kolonbiako partida jolasteke dago. Bigarren itzuliko hauteskundeen emaitzak auresatea ez da erraza, gogora dezagun 2021ean Ekuadorko hauteskundeetan Andrés Arauz hautagai *correista*-k Guillermo Lasso enpresari kontserbadorearen aurka galdu zuela

ASIER BLAS MENDOZA
EHU-KO IRAKASLEA

inork gutxik espero zuenean. Hedabideak eta oligarkak oso boteretsuak dira, ia Osaba Sam bezainbeste.

Gustavo Adolfo Petro-ren lehendakaritzarako hauteskundeetako balizko garaipenaren aurrean, Joe Biden sartu zen hauteskunde-kanpainan, NATOk kide ez diren herrialdeen artean Kolonbia ofizialki izendatuz AEBko Aliatu Nagusi bezala. Igandean Petrok eta Francia Márquez-ek (presidenteorde izateko hautagaiak) hauteskundeak irabazten badituzte, Kolonbiak egin duen ibilbide historikoagatik AEBekiko dependentsia asko kudeatu beharko dituzte. Gauza bera gertatzen zaie Borici Txilen edo Castillori Perun. Horrez gain, hiru herrialdeak planetako desorekatuenetakoak dira, eta horregatik dute oligarkia ekonomiko oso indartsua; ondorioz eskuinak, hauteskundeak galdu arren, erabaki politikoak eta herrialdeen bilakaera baldintzatzeko gaitasun erabakigarria jarraitzen du izaten. Edonola ere, hauteskunde borrokak merezi du, Kolonbian ezkerren garaipena benetako bakea ekartzeko eta jendarte justuago bat eraikitzeko aukera izateko baldintza da. Dena egiteko dagoen tokian, kalitatezko eskola publikoak eta osasun unibertsala beharrezko jomugak dira Kolonbia aurrerakoi eta gero eta burujabeago eraikitzeko. Ez da erraza izango, nahiz eta hautagaitza aurrerakoiak hauteskundeak irabazi, baina, hain zuzen ere, pertsona xume eta ahulenengatik, saiatzek merezi du. ●